

Тема 4. Державне та інституційне регулювання господарської діяльності.

1. Державна та інституційна бази регулювання господарської діяльності.
2. Рівні та підходи регулювання обліку та оподаткування.
3. Моделі державної регламентації обліку та оподаткування.

1. Державна та інституційна база регулювання господарської діяльності

Державне регулювання підприємництва – це реалізація державної політики, основним напрямком якої є удосконалення правового регулювання відносин господарюючих суб'єктів, адміністративних взаємин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та підприємствами, недопущення прийняття економічно необґрунтованих регулюючих актів, зниження рівня втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах чинного законодавства.

Основоположним органом реалізації державної політики у сфері розвитку та підтримки підприємництва була Державна служба України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва (Держпідприємництво України); на сьогодні служба має назву: Державна регуляторна служба України. Діяльність служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Головне завдання цього органу – систематизація практичних засад застосування законодавства щодо підприємницької діяльності, розробка рекомендацій, спрямованих на його удосконалення та формування державної політики, щодо підприємницької діяльності. Крім того, служба підтримує розвиток малого бізнесу, формує консультативну та інформаційну базу для його підтримки і розробляє алгоритм введення та удосконалення механізмів фінансово-кредитної підтримки підприємництва та його зовнішньоекономічної діяльності.

Основні напрями державної політики у сфері розвитку малого і середнього підприємництва в Україні є:

- 1) удосконалення та спрощення порядку ведення обліку в цілях оподаткування;

2) розвиток спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності для суб'єктів малого підприємництва, що відповідають критеріям, встановленим у податковому законодавстві;

3) залучення суб'єктів малого підприємництва до виконання науково-технічних і соціально-економічних програм, здійснення постачання продукції (робіт, послуг) для державних та регіональних потреб;

4) забезпечення фінансової державної підтримки малих і середніх підприємств шляхом запровадження державних програм кредитування, надання гарантій для отримання кредитів, часткової компенсації відсоткових ставок за кредитами тощо;

5) сприяння розвитку інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва;

6) гарантування прав суб'єктів малого і середнього підприємництва під час здійснення державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності;

7) сприяння спрощенню дозвільних процедур та процедур здійснення державного нагляду (контролю), отримання документів дозвільного характеру для суб'єктів малого і середнього підприємництва та скороченню строку проведення таких процедур;

8) організація підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого і середнього підприємництва;

9) впровадження механізмів сприяння та стимулювання до використання у виробництві суб'єктами малого і середнього підприємництва новітніх технологій, а також технологій, які забезпечують підвищення якості товарів (робіт, послуг).

Метою державного регулювання підприємництва є спрямування системи заходів на зростання зайнятості населення і, завдяки цьому, перехід населення від бідності – через самозайнятість і розвиток підприємництва – до середнього класу. Таким чином, всі важелі державної політики повинні скеровуватись на стимулювання людей займатись бізнесом та, відповідно, на легкість ведення підприємницької діяльності.

Структура нинішнього механізму регулювання підприємницької діяльності ґрунтується на застосовуванні чітких принципів.

Перший – це ефективність застосування механізму регулювання, який цілеспрямовується на зростання рівня добробуту населення, на вирішення важливих соціальних питань і не повинно бути дорогим для держави.

Другий принцип – справедливість. Саме цей принцип є основою забезпечення рівноправності усіх без винятку суб'єктів підприємницької діяльності. Поєднавши з відповідальністю за дотримання законодавства як органами державного регулювання, так і їх працівниками, стає можливим сформулювати ефективний алгоритм використання даного механізму, ввести такі принципи, як відповідальність і послідовність.

Не менш важливим є принцип простоти – правові акти мають бути зрозумілими та лаконічними за змістом, коли є можливість вільно їх дотримуватись у реальному житті.

Суб'єктами державного регулювання підприємницької діяльності в Україні є:

- Міністерство економіки;
- Міністерство фінансів;
- Державна податкова служба;
- Антимонопольний комітет України.

Основними засобами регулюючого впливу держави на діяльність суб'єктів підприємництва, згідно зі статтею 12 ГК України є:

- державне замовлення;
- ліцензування, патентування і квотування;
- технічне регулювання;
- застосування нормативів та лімітів;
- регулювання цін і тарифів;
- надання інвестиційних, податкових та інших пільг;
- надання дотацій, компенсацій, цільових інновацій та субсидій.

Механізм державного регулювання підприємництва включає:

- систему державного регулювання процесів, що відбуваються у підприємницькому середовищі (роздержавлення і приватизація, конкуренція і монополізм, банкрутство тощо) і які безпосередньо його формують;
- систему державного регулювання та підтримки підприємництва (безпосередньо як об'єкта регулювання).

Серед основних напрямків державної підтримки підприємництва в Україні можна виділити:

1. створення та постійне удосконалення нормативно-правової бази регулювання функціонування підприємництва.
2. Реалізація конкурентної політики.
3. Формування ефективної системи фінансово-кредитної та гарантійної підтримки підприємництва.
4. Дерегуляція економіки.
5. Забезпечення сприятливого інвестиційно-інноваційного клімату в державі.
6. Підтримка стабільності національної валюти.
7. Використання сучасних раціональних принципів приватизаційного процесу.
8. При необхідності проведення реструктуризації трансформації підприємств, відповідно до вимог ринку.
9. Підтримка рентабельних підприємств, забезпечення розвитку малого підприємництва.
10. Підвищення ефективності функціонування державного сектора економіки.
11. Залучення іноземних інвестицій.
12. Участь держави у побудові та розвитку ринкової та соціальної інфраструктури.
13. Недопущення тінізації економіки через сприяння трансформації некримінальної тіньової економіки в легальну.
14. Ефективне використання міжнародної допомоги з метою розвитку підприємництва.

15. Формування у суспільстві відповідного типу економічної культури й морально-психологічної атмосфери.

Основою інституційної бази підтримки підприємницької діяльності є такі елементи:

- нормативно-правова база регулювання підприємницького сектору економіки;

- інституції інфраструктури підтримки діяльності підприємств малого бізнесу.

В структурі інституційної бази підтримки підприємництва в Україні визначено декілька рівнів. Головний орган виконавчої влади – це Кабінет Міністрів, на який покладено обов’язки забезпечення формування єдиної державної фінансової, бюджетної, податкової політики, цілеспрямованої на виконання завдань соціального та економічного розвитку. У його складі функціонує Міністерство фінансів, в компетенції якого – безпосереднє регулювання обліку в країні.

Міністерство фінансів України діє відповідно до Конституції України, законів України, нормативних актів Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України. Завдання Міністерства фінансів України можна групувати. Оскільки більшість функцій Міністерства фінансів прямо стосуються бюджету, то до першої групи функцій, що безпосередньо пов’язані з бюджетом відносяться такі завдання:

- відслідковування динаміки економічної та фінансової ситуації в країні та побудови стратегій її розвитку;

- забезпечення ефективного використання бюджетних коштів; -розробка плану щодо формування, обслуговування та погашення державного боргу;

- складання проєкту державного бюджету, його виконання та звітування щодо його реалізації;

- забезпечення концентрації фінансових ресурсів на пріоритетних напрямках економічного та соціального розвитку;

- забезпечення єдиної методології бухгалтерського обліку та звітності (крім банківської системи) тощо.

У наступну групу варто включити функції, що стосуються податкової політики. У цьому випадку завданнями Міністерства фінансів України є:

- аналіз діючої податкової системи та висунення пропозицій і зміни до неї;
- вивчення впливу податкової політики на економічне зростання;
- прогнозування податкових надходжень;
- координаційна діяльність центральних органів влади задля своєчасного і повного надходження податків та обов'язкових платежів до бюджетів.

До цієї ж групи можна віднести функції, пов'язані з випуском державних цінних паперів, формуванням державних зовнішніх запозичень, розробкою основних засад грошово-кредитної політики, удосконаленням валютних, фінансових, кредитних, податкових та митних відносин з іншими державами, та активної інвестиційної політики, заходів щодо фінансового оздоровлення економіки та її структурної перебудови, розробкою загальнонаціональних державних програм та забезпечення їх фінансування.

У третій групі зібрано всі інші функції, які найменше пов'язані з бюджетом, а саме:

- розробка методології та методики бухгалтерського обліку і звітності;
- затвердження планів рахунків, типових форм бухгалтерського обліку і звітності, інструкцій по їх використанню та порядку складання звітності;
- підготовка пропозицій щодо удосконалення системи органів виконавчої влади, їх структури, оплати праці працівників;
- співпраця з міжнародними організаціями; кадрова політика тощо.

Міністерство фінансів наділене значними повноваженнями: має право вимагати і одержувати від центральних органів виконавчої влади, їхніх територіальних органів матеріали для складання бюджету та контролю за його виконанням, обмежувати, припиняти фінансування розпорядників бюджетних коштів у випадках, передбачених чинним законодавством, надавати позички з державного бюджету бюджетам нижчого рівня, поводити перевірки фінансово-господарських документів, що стосуються використання бюджетних коштів, застосовувати штрафні санкції до порушників фінансової та розрахунково-касової дисципліни, видавати власні нормативні документи та організовувати їх

виконання. Методологічна рада з бухгалтерського обліку, яка займається розробкою стандартів бухгалтерського обліку в Україні, є дорадчим органом при Міністерстві фінансів України. Методологічна рада діє на підставі «Положення про Методологічну раду з бухгалтерського обліку» від 01.12.2014 р. № 1186, в якому визначені її головні завдання.

Розроблені стандарти бухгалтерського обліку затверджуються Міністерством фінансів, а стандарти, що стосуються обліку в банках, затверджуються Національним банком України. Фактично Методологічна рада відповідно до закону «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» виконує функції виконавчого органу, а Міністерство (в особі управління методології бухгалтерського обліку) – дорадчого.

Державна служба статистики України (Держстат України) є центральним органом виконавчої влади зі спеціальним статусом, діяльність якого спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України. Держстат України є спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади із забезпечення реалізації державної політики у галузі статистики. Держстат України у своїй діяльності керується Конституцією України, законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України. Держстат України у межах своїх повноважень організовує виконання актів законодавства і здійснює контроль за їх реалізацією. Держстат України узагальнює практику застосування законодавства з питань, що належать до його компетенції, розробляє пропозиції щодо вдосконалення законодавства та в установленому порядку вносить їх на розгляд Президентів України, Кабінету Міністрів України.

Основними завданнями Держстату України є:

- участь у формуванні державної політики у галузі статистики та забезпечення її реалізації;
- збирання, опрацювання, аналіз, поширення, збереження, захист та використання статистичної інформації щодо масових економічних, соціальних, демографічних, екологічних явищ і процесів, які відбуваються в Україні та її регіонах;

- забезпечення повноти, надійності та об'єктивності статистичної інформації;
- розроблення, вдосконалення і впровадження статистичної методології;
- забезпечення доступності, гласності й відкритості статистичної інформації, її джерел та методології складання;
- ведення Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України;
- розроблення, вдосконалення і впровадження новітніх інформаційних технологій у галузі статистики;
- координація дій органів державної влади, органів місцевого самоврядування та інших юридичних осіб у питаннях організації діяльності, пов'язаної із збиранням і використанням статистичної інформації та адміністративних даних.

Державна податкова служба України – це центральний орган виконавчої влади у сфері податків в Україні, що був створений у 2019 році шляхом поділу Державної фіскальної служби. Діяльність служби спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України через Міністра фінансів.

Основною функцією Державної податкової служби є контроль за правильністю обчислення, своєчасністю та повнотою сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів до бюджету.

Детальний перелік функцій Державної податкової служби та її територіальних органів визначений статтями 19² та 19³ Податкового кодексу України відповідно.

2. Рівні та підходи регулювання обліку та оподаткування

За місцем та роллю у реформуванні та регулюванні бухгалтерського і податкового обліку акти нормативно-правового та методичного забезпечення можна згрупувати за такими рівнями:

перший рівень – Закони України, що затверджені Верховною Радою України та набрали чинності. Ці законодавчі акти мають вищу юридичну силу. Важливіші з них:

1. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV (далі – ГКУ);
2. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996-XIV;

3. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI (далі – ПКУ);

Другий рівень – Укази Президента України. Ці нормативні документи доповнюють інформацію, що знаходиться у Законах України.

Третій рівень – постанови Кабінету Міністрів України, що є актами вищого органу в системі органів виконавчої влади.

Четвертий рівень – положення, інструкції, накази, вказівки, методичні рекомендації Міністерства фінансів України. Основними методичними документами, що регламентують облік і допомагають його організувати є Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку України, План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про його застосування, інші нормативно-правові акти і методичні рекомендації, в т. ч. щодо порядку ведення податкового обліку, які розробляються та затверджуються на основі цих методичних документів.

П'ятий рівень – положення, інструкції, постанови Національного банку України, галузових міністерств і відомств.

Шостий рівень – рішення, накази, розпорядження щодо організації бухгалтерського обліку і застосування облікової політики, що приймаються суб'єктом господарювання і не суперечать нормативним актам, що приведені в рівнях 1–5.

Основним нормативним документом, що регулює бухгалтерський облік є Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». Цей закон визначає основні правові принципи організації та ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Дія цього Закону поширюється на всі юридичні особи, незалежно від організаційно-правових форм і форм власності. Суттєва особливість Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» – це створення методологічних засад збору, реєстрації та

узагальнення інформації, які здійснюються шляхом суцільного, безперервного та документального обліку всіх господарських операцій.

Поряд із звичайними правовими нормами, які містять правила поведінки, умови їх реалізації, санкції за порушення, закон вводить норми методологічного характеру та стандарти, встановлює професійні прийоми та способи обліку. Податковий кодекс України (далі за текстом – ПКУ) відноситься до першого рівня, регулює перш за все, порядок обліку доходів, витрат, амортизації основних засобів і інших матеріальних і нематеріальних активів; прибутку, що оподатковується; визначення об'єктів оподаткування податком на додану вартість; інш. Загалом, нормативно-правове регулюванням обліку є актуальним питанням наукових дискусій.

Проаналізувавши підходи вчених до групування норм чинного законодавства щодо регулювання обліку, в Україні можна виділяти такі рівні (рис. 3.1).

Законом України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» встановлено, що національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку – нормативно-правовий акт, затверджений Міністерством фінансів України, що визначає принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності, що не суперечать міжнародним стандартам.

Податковий облік – це підсистема бухгалтерського обліку, яка за встановленими державою правилами формує інформацію про нарахування та сплату податків і зборів відповідним державним органам, основним завданням якого є контроль за правильністю, своєчасністю і повнотою нарахування та сплати податків і зборів (обов'язкових платежів). Податковий кодекс України розглядає податковий облік як систему обов'язкових форм і методів відображення платниками податків результатів господарської діяльності або інших об'єктів, які пов'язані з визначенням податкових зобов'язань з відповідних податків та зборів (обов'язкових платежів). Сутністю податкового обліку є господарсько-фінансові відносини, що виникають при нарахуванні та сплаті податків і зборів (обов'язкових платежів), тобто між державними податковими органами і юридичними та фізичними особами, щодо податків і обов'язкових платежів до бюджетів усіх рівнів. Метою ведення податкового обліку є надання повної і достовірної інформації державі (в особі податкових органів), що забезпечує визначення сум податків і зборів (обов'язкових платежів), складання звітності для контролю сум нарахованих податків. Кінцевою метою податкового обліку є акумулювання грошових коштів для поповнення бюджету. Основними завданнями податкового обліку є:

- контроль за сплатою податків і зборів (обов'язкових платежів) до бюджетів різних рівнів;
- достовірне і своєчасне визначення сум податків та зборів (обов'язкових платежів), належних до сплати в бюджет усіх рівнів;
- контроль за своєчасним складанням і наданням податкової звітності; – контроль за дотриманням податкового законодавства і нормативно-правових

документів, що регулюють правила ведення податкового обліку та складання податкової звітності.

Податковий облік ведеться з метою формування повної та достовірної інформації про господарські операції, що були проведені платником протягом звітного періоду з метою оподаткування, а також забезпечення інформацією внутрішніх та зовнішніх користувачів для контролю за вірністю нарахування, повнотою та своєчасністю перерахування податків.

3. Моделі державної регламентації обліку та оподаткування

Основоположні методологічні положення, якими скеровувалась діяльність суб'єктів господарювання раніше, піддалися значному переформатуванню. Такий факт був викликаний наближенням національної системи бухгалтерського обліку у відповідність до вимог міжнародних стандартів фінансової звітності. Підприємства отримали більші права і свободу щодо ведення господарської діяльності, як наслідок знизився рівень втручання держави щодо регламентації бухгалтерського обліку, а проблеми облікового характеру підприємства в праві розв'язувати самостійно. Тому нормативна база обліку складається з двох рівнів: *макро- та мікрорівня*.

Макрорівень репрезентує сукупність рішень державних органів законодавчої і виконавчої влади, який включає:

- регулюючі документи щодо порядку ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності;
- План рахунків бухгалтерського обліку і Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, що установлюють правила і способи ведення обліку господарських операцій, складання та подання бухгалтерської звітності;
- нормативні акти і методичні вказівки (інструкції, листи, рекомендації) з питань бухгалтерського обліку, що розробляються Міністерством фінансів України та іншими державними органами.

Мікрорівень – це рівень підприємства (внутрішні робочі документи, облікова політика, робочий план рахунків, графік документообігу тощо). Перехід

України на ринковий тип економічних відносин викликав потребу видозміни існуючої системи інформаційного забезпечення урядових органів.

Модель Балансу народного господарства (БНГ), яка використовувалась за радянських часів, не задовольняла нових інформаційних потреб ринкового управління, так як орієнтувалась тільки на групи показників виробництва товарів і виробничих послуг. У перші роки незалежності України макроекономічні розрахунки продовжували виконуватись на базі радянської макроекономічної статистики, разом з тим паралельно вводились розрахунки за Системою національних рахунків (СНР). Вони здійснювались за перехідною схемою. Однак, за участі міжнародних організацій було проведено повномасштабне впровадження економічних розрахунків за СНР. Запроваджена СНР кардинально відрізнялась від діючого до того часу Балансу народного господарства. Зміни проявились і на рівні господарюючих суб'єктів та зумовили переорієнтацію облікових систем підприємств на нові стандарти і принципи. Логічним продовженням реформи на макрообліковому рівні стала проведена реформа на мікрорівні, результатом якої була поява національних Положень (стандартів) бухгалтерського обліку та нового Плану рахунків.

Серед основних моделей бухгалтерського обліку країни авторами виділяються англо-американська, континентальна та латино- чи південноамериканська моделі. У деяких джерелах згадується ісламська та інтернаціональна моделі. У доповнення до наведених типів моделей в світовій практиці зустрічається і змішаний тип моделі, який притаманний перехідному типу економіки. Аналіз змісту і характерних особливостей макромоделей бухгалтерського обліку свідчить про те, що в основу їх поділу на види покладається принцип державного регулювання облікової діяльності, прийнятий у різних країнах. З огляду на вищезазначене, можна здійснити класифікацію макромоделей бухгалтерського обліку за принципом державної регламентації і виділити такі види моделей як: жорстка, м'яка, інфляційна, релігійна, глобальна та змішана (рис. 3.2).

Жорсткий тип моделі характеризується значним втручанням держави до процесу регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності в країні і виданням відповідних законодавчих документів регламентуючого змісту. Також державним контролем опосередковуються взаємовідносини підприємств з банками, фінансовими установами, інвесторами. Формування облікової політики господарюючих суб'єктів здійснюється на основі законодавчих вимог і носить консервативний характер. Основна орієнтація обліку зумовлюється державними потребами в інформації і визначається процесами оподаткування, визначення макроекономічних показників, реалізації урядової політики.

М'який тип моделі опосередковується послабленим втручанням держави до процесу регулювання діяльності в галузі бухгалтерського обліку. Основну роль у регламентації облікової діяльності займають професійні організації національного або міжнародного рівня, які розробляють відповідні стандарти ведення обліку та складання звітності. М'який тип моделі характеризується тим,

що професійні стандарти допускають більше свободи практикуючого бухгалтера у виборі процедур ведення бухгалтерського обліку, облікові методи носять варіативний характер, що робить облікову систему досить гнучкою. Якість ведення бухгалтерського обліку залежить від освітнього рівня бухгалтерів, тому в країнах з м'якою моделлю формується складна система набуття кваліфікації бухгалтера та постійного підвищення професійного рівня їх підготовки. Індивідуальний характер облікових систем господарюючих суб'єктів дозволяє сформувати фінансову звітність з урахуванням потреб будь-яких категорій користувачів інформації, тому м'яка модель орієнтує облік на потреби широкого кола користувачів і, зокрема, інвесторів, що обумовлюється розвинутим фондовим ринком. Разом з тим, користувачам фінансової звітності також доводиться вивчати професійні стандарти обліку та звітності, підвищувати свій освітній рівень для адекватного розуміння даних фінансових звітів, що подаються підприємствами.

В ряді країн економіка не характеризується стабільним розвитком, вимагає повного державного контролю, застосування заходів регулюючого впливу, економічні процеси опосередковуються високим рівнем інфляції, знеціненням національної грошової одиниці. Південноамериканська модель об'єднує країни спільною мовою – іспанською. Таку облікову модель можна назвати *інфляційною* з огляду на те, що методика ведення обліку орієнтується на високий рівень інфляції, часті зміни цін і потреби державного регулювання. Враховуючи значні потреби в інформації для прийняття рішень урядовими органами, бухгалтерський облік суворо орієнтується на державні цілі і виконує контрольну функцію, зокрема, в частині податкових розрахунків. Облікова система, як правило, є простою через невеликий розмір підприємств та невисокий рівень освіти практикуючих бухгалтерів, методики ведення обліку є уніфікованими.

Останні наукові дослідження практики ведення бухгалтерського обліку показали наявність особливої моделі у східних країнах, що входять до Міжнародної організації «Ісламська конференція», серед яких Королівство Саудівська Аравія, Об'єднані Арабські Емірати, Іран, Ірак, Ліван, Пакистан та ін. Модель, поширена у вказаних країнах, отримала назву ісламської облікової

моделі. Її специфіка полягає у тому, що бухгалтерський облік орієнтований на слідування ісламським релігійним принципам, фізичні та юридичні особи сплачують податок на користь бідних, відсутня варіативність обліку, компаніям забороняється отримувати дивіденди заради прибутку, при оцінці активів і зобов'язань надається перевага ринковим цінам, державне регулювання здійснюється відповідним законом та стандартами для банківських установ. З огляду на орієнтацію облікової моделі східних країн на принципи релігійного та морально-етичного характеру, її можна назвати *релігійною*.

Створення і розвиток діяльності транснаціональних і багатонаціональних компаній, функціонування міжнародного валютного ринку, залучення іноземних інвестицій, процеси укрупнення бізнесу всередині кожної країни, які прискорюються впливом світової фінансової кризи, зумовлюють потребу в узгодженні та гармонізації національних облікових стандартів з міжнародними стандартами обліку та звітності. В таких умовах при підготовці фінансової звітності запроваджуються і використовуються міжнародні стандарти обліку та звітності. При веденні обліку та звітності за міжнародними стандартами формується глобальна модель бухгалтерського обліку, яка в окремих джерелах згадується як *інтернаціональна*.

Враховуючи специфіку законодавчого регулювання організації та ведення бухгалтерського обліку в Україні, що опосередковується високим ступенем державного втручання, паралельно з функціонуванням професійних організацій в галузі бухгалтерського обліку та використанням міжнародних стандартів обліку і звітності, можна говорити про створення *змішаного типу* моделі бухгалтерського обліку. Змішані моделі характерні для економік перехідного типу, які зокрема сформувались в країнах пострадянського простору. Для економіки перехідного типу характерне поєднання ознак попереднього устрою та введення нових принципів її функціонування. При цьому, у процесі впровадження нових принципів ознаки попереднього устрою продовжують діяти певний час, доки не відбудеться поступового переходу на нові принципи та умови ведення економічних відносин.